

Hőmérséklet távadó

„Kicsit sárgább, kicsit savanyúbb, de a mienk!”

Bacsó Péter

AkiNET Kft. © 1990 – 2022

Hőmérséklet távadó

1. Általános ismertetés

A tárgyalt hőmérséklet távadó egy olyan komplett mérő- és adattovábbító-egység, amely a hőmérséklettel arányos elektromos jelet szolgáltat. A hőmérséklet mérésére egy 100 Ω -os platina érzékelő (*Pt100*) szolgál, ennek a hőmérséklettel arányos ellenállásváltozását (amely kevesebb, mint 0,4 Ω/C°) alakítja az iparban szokásos 4-20 mA-es áramjellé.

Ez a hőmérséklet távadó analóg működési elvű, C generációs¹ (kimenőjele szabványos, az alapfeladaton kívül más műveletet nem végez) és kifejezetten géptermekek ellenőrzésére lett kifejlesztve, ezért a hőmérséklettartománya 0 C° és 50 C° közötti sávra korlátozódik. Két vezetéket használ, azaz a működéséhez szükséges energiát (a tápfeszültséget) és a hőmérséklettel arányos kimeneti (áram) jelet is ez a két vezeték továbbítja.

2. A 4-20 mA-es hurok elvi működése

A 4-20 mA-es, két vezetékes hurok elvi felépítése az 1. ábrán látható. Mivel a tápegység (*POWER SUPPLY*), a távadó (*TRANSMITTER*) és a terhelések (pl. a *RECEIVER*) sorosan vannak kapcsolva, a körben folyó (az információt is hordozó) áram által a távadón ejtett U_t feszültség állandóan változik. A távadó helyes működéshez az előírt legkisebb és legnagyobb U_t feszültséghatárokat be kell tartani.

Amikor a mért hőmérséklet a legkisebb (0 C°), akkor is folyik egy minimális áram, amely a távadó elektronikájának nyugalmi árama, ezt kell 4 mA-re kiegészíteni. A fentiekből következik, hogy a távadóba be kell építeni egy feszültségstabilizátort, valamint a minimális (4 mA) áramot biztosító áramkört is.

Az eddigiek egyúttal meghatározzák a vevőegység (*RECEIVER*) R_t ellenállás legnagyobb értékét is:

---

¹ Távadók generációk szerinti csoportosítása, az A, B és C analóg, a D, E és F pedig digitális, intelligens működési elvű.

Hőmérséklet távadó

$$R_r < R_{r\ max} = (U_p - U_{tmin}) / I_{hmax} - R_v$$

ahol

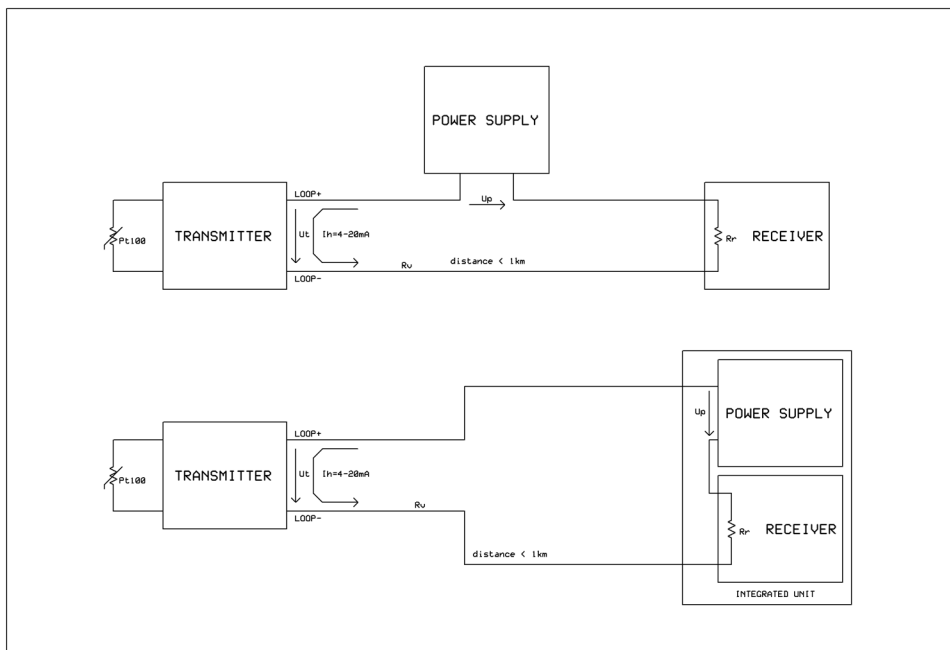
R_r a vevőegység bemenő ellenállása (katalógus adat),

U_p a tápegység kapocsfeszültsége (katalógus adat),

U_{tmin} a távadó legkisebb működési feszültsége (katalógus adat),

I_{hmax} a legnagyobb hurokáram (20 mA),

R_v a hurokban levő egyéb (pl. vezeték) ellenállások összege.

1. ábra

3. Részletes ismertetés, üzembe helyezés

A jelen távadó a feszültség-kompenzációs², élónnullás³, kényszerített egyenáramú⁴ eszközök családjába tartozik, a blokkvázlatát a 2. ábra mutatja.

A távadót a + és – sorkapcsokkal kell a hurokba kötni, ügyelve a helyes polarításra. (Fordított tápfeszültség esetén a beépített védelem működésbe lép). A legnagyobb feszültség (az áramkörök károsodása miatt) nem haladhatja meg a 30 V-ot, a legkisebb (még működőképes távadó) feszültség 10 V lehet.

A méréstartomány 0 C°-tól 50 C°-ig terjed, 0 C° esetén a kimenő áram 4 mA, 50 C° esetén pedig 20 mA.

A 0 mA a hurok szakadását jelzi, azaz valós hőmérsékletmérés nem lehetséges.

A tápfeszültség bekötésén kívül a távadó egyéb beállítást nem kíván.

---

² A különbségképzés villamos jelek (feszültségek) között történik.

³ A fizikai jel minimuma esetén sem nulla a kimenőjel.

⁴ A kimenő áramjel hordozza a hőmérséklet információt.

4. Műszaki adatok

Mért hőmérséklet tartomány:	0 – 50 C°
Kimeneti jeltartomány:	4 – 20 mA
Pontosság:	+/- 0,5 C°

Tápfeszültség

Megengedett tápfeszültség tartomány:	10 – 30 VDC
Maximális teljesítményfelvétel:	0,6 W
Bekötés:	sorkapocs
Kábel egy érének maximális keresztmetszete:	1,5 mm ²
Tömszelence kábel befogadó tartománya:	3,0 – 4,3 mm

Környezeti feltételek

Működési hőmérséklet tartomány:	-40 – +85 C°
Működési relatív páratartalom tartomány:	10–90% (nem lecsapódó)
Tárolási hőmérséklet tartomány:	-65 – +150 C°
Ipari védettség:	IP 41
Kivitel:	zárt fémdoboz

Méretek

Hosszúság:	105 mm
Szélesség:	100 mm
Magasság:	45 mm
Tömeg:	0,25 kg

5. Tartalomjegyzék

1.	Általános ismertetés	3
2.	A 4-20 mA-es hurok elvi működése	3
3.	Részletes ismertetés, üzembe helyezés.....	5
4.	Műszaki adatok	6
5.	Tartalomjegyzék.....	7